

Sygn. akt II KK 191/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Anna Janczak

w sprawie A. Z.

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 sierpnia 2017 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt V Ka (...),

uchylającego w części wyrok łączny Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt III K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie braku uchylenia wyroku
łącznego Sądu Rejonowego w Ł. odnośnie pozostałego
rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 jego części dyspozytywnej
oraz - w tej części - ów wyrok łączny Sądu Rejonowego w Ł., z
dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt III K (...) i na podstawie art. 572**

k.p.k. umarza postępowanie, obciążając Skarb Państwa kosztami procesu.

UZASADNIENIE

A. Z. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

- I. Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 6 lipca 2011 r., sygn. III K (...)9/11 za czyn z art. 291 § 1 k.k. popełniony w dniu 21 kwietnia 2011 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz na karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 30 zł;
- II. Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 6 grudnia 2011 r., sygn. III K (...)8/11, za czyn z art. 291 § 1 k.k., popełniony w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 stycznia 2011 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz na karę grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych po 20 zł.

Wyrokiem łącznym z dnia 4 listopada 2014 r., III K (...), Sąd Rejonowy w Ł.:

1. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. z wyroków opisanych w pkt. I i II wymierzył A. Z. karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby uznając, że w pozostałym zakresie wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;
2. zwolnił A. Z. od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez prokuratora na niekorzyść A. Z. w części nie orzeczenia łącznej kary grzywny. W środku odwoławczym skarżący zarzucił rażącą obrazę prawa materialnego - art. 85 k.k., polegającą na nieorzeczeniu w wyroku łącznym kary łącznej grzywny, pomimo istnienia ku temu ustawowych przesłanek. Skarga apelacyjna została wniesiona w dniu 8 grudnia 2014 r.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 2 marca 2015 r., sygn. V Ka (...), na podstawie art. 437 k.p.k. i art. 438 pkt 1 k.p.k., uchylił wyrok łączny w zaskarżonej części, to jest w zakresie zawartego w punkcie 1 stwierdzenia, iż w pozostałym zakresie wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu i w tej części przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ł.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Odwoławczy stwierdził, że wskazana przez Sąd I instancji przeszkoda do orzeczenia kary łącznej grzywny (fakt zamiany

kary grzywny orzeczonej w sprawie III K (...)8/11 na zastępczą karę pozbawienia wolności i odbycie tej kary) pozostaje w sprzeczności z art. 92 k.k. Sąd Okręgowy podał nadto, że błędność rozumowania Sądu Rejonowego w przedmiotowym zakresie wynika pośrednio również z treści art. 576 § 2 k.p.k.

Sąd Rejonowy w Ł. na mocy postanowienia z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. III K (...)15, wydane w postępowaniu ponownym, umorzył na podstawie art. 572 k.p.k. i art. 632 pkt 2 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w przekazanym przez Sąd Odwoławczy zakresie z uwagi na zatarcie skazania z dniem 14 stycznia 2015 r. w sprawie sygn. III K (...)9/11.

Kasację na korzyść skazanego A. Z. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 2 marca 2015 r., V Ka (...), wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, w której zaskarżył to orzeczenie na korzyść skazanego w zakresie braku orzeczenia o uchyleniu wyroku Sądu I instancji w całości i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa procesowego - art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i nie orzeczeniu o uchyleniu wyroku Sądu I instancji w całości oraz nieumorzeniu postępowania na podstawie art. 572 k.p.k. mimo, że w toku postępowania międzyinstancyjnego doszło do zatarcia jednego ze skazań objętych kontrolowanym wyrokiem łącznym, co skutkowało rażącą obrazą prawa materialnego - art. 85 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. Na tej podstawie wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. w zaskarżonej części oraz wyroku Sądu Rejonowego w Ł. sygn. III K (...) i umorzenie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Wyrok Sądu Okręgowego w Ł. zapadł z rażącym naruszeniem prawa wskazanym w zarzucie kasacji.

W związku z wniesieniem w niniejszej sprawie przez prokuratora apelacji co do kary, zgodnie z art. 447 § 2 k.p.k., powinna być ona potraktowana jako wniesiona przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych. Sąd Okręgowy w Ł. ograniczył się jednak do rozpoznania sprawy A. Z. jedynie w granicach wyznaczonych treścią zarzutu apelacyjnego, przez co nie dostrzegł, że jedno ze skazań objętych karą łączną pozbawienia wolności wymierzoną

skazanemu przez Sąd I instancji uległo zatarciu z mocy prawa w toku postępowania międzyinstancyjnego.

Dlatego zgodzić się należy z Prokuratorem Generalnym - Ministrem Sprawiedliwości, że Sąd Okręgowy w Ł. dokonując w ten sposób kontroli instancyjnej rażąco naruszył przepisy art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. obligujące do rozpoznania sprawy w zakresie szerszym, niż wynikający z treści środka odwoławczego i do zmiany orzeczenia na korzyść oskarżonego albo uchylenia, jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe.

Sąd Okręgowy w Ł. nie wywiązał się z powinności wynikających z treści wskazanych przepisów. Biorąc pod uwagę stan faktyczny i prawny w chwili wyrokowania w postępowaniu odwoławczym, Sąd powinien uchylić w całości wyrok Sądu I instancji i umorzyć postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego. Skazanie, do którego odnosił się wyrok Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 6 lipca 2011 r., sygn. III K (...)9/11, (który uprawomocnił się w dniu 14 lipca 2011 r.) na podstawie którego A. Z. wymierzono karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby i karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 30 zł, która została uiszczona w dniu 15 września 2011 r (k. (...) akt III K (...)9/11), uległo, na podstawie art. 76 § 1 i 2 k.k., zatarciu w dniu 14 stycznia 2015 r. Według stanu na dzień wyrokowania w postępowaniu odwoławczym, to jest 2 marca 2015 r., brak było już zatem materialnych podstaw do orzeczenia kary łącznej, określonych w przepisie art. 85 k.k. w jego ówczynie obowiązującym brzmieniu. Wskutek zatarcia skazania następuje bowiem stan swoistej fikcji prawnej, która powoduje, że za niebyłe uważa się nie tylko skazanie, ale również samo popełnienie przestępstwa, co z kolei implikuje brak warunków do orzeczenia kary łącznej.

Wskazane okoliczności przesądziły o uznaniu kasacji Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego za oczywiście zasadną.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.

r.g.

